

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1.Витрати підприємства: економічна сутність, їх склад та структура.....	5
1.2. Характеристика системи управління витратами, її складові.....	18
1.3.Методика оцінювання витрат підприємства.....	23
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ТРЕЙДИНГОВА КОМПАНІЯ» «ЕДИНСТВО»	
2.1. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства ТОВ «ТК» «Единство».....	28
2.2.Оцінка складу та структури витрат підприємства ТОВ «ТК» «Единство».....	45
2.3.Стратегія управління витратами підприємства.....	55
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	
3.1.Шляхи оптимізації структури витрат підприємства ТОВ «ТК» «Единство».....	60
3.2.Рекомендації щодо удосконалення системи управління витратами.....	65
ВИСНОВКИ.....	70
Список використаних джерел.....	73
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність обраної теми полягає у тому, в умовах ринкової економіки основним в діяльності кожного підприємства є отримання максимального прибутку, тому досить важливим є аналіз управління витратами на підприємстві. Перевищенням величини витрат над величиною отриманих доходів можна пояснити високу збитковість на підприємстві. У такому разі варто звернути увагу на систему управління витратами на підприємствах, оскільки від ефективності цієї системи залежить прибутковість підприємства. Дослідження ефективного управління витратами особливо важливе в умовах інфляції, оскільки дані про теперішні витрати постійно потрібно звіряти з даними про майбутні витрати.

У системі управління економічною діяльністю підприємства найбільш значущим елементом є управління витратами. Це зумовлено тим, що управління витратами – це динамічний процес, який полягає у досягненні високого економічного результату діяльності підприємства. Цей процес не зводиться лише до зниження затрат, а поширюється на всі елементи управління.

Саме тому вибір найкращого варіанту управління витратами є важливою умовою успішної діяльності підприємств, що дає змогу досягти оптимального рівня витрат виробництва, внаслідок чого зростає конкурентоздатність продукції та стає реальним досягнення довгострокового економічного зростання підприємств.

Об'єктом роботи виступає дослідження процесів формування витрат підприємства.

Предметом дослідження є система управління витратами підприємства, як комплекс методів спрямованих на покращення діяльності підприємства.

Мета роботи – вивчити теоретичні та практичні аспекти формування витрат підприємства з метою удосконалення механізму управління витратами підприємства.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені наступні завдання:

- розкрити зміст управління витратами підприємств й обґрунтувати необхідність активізації діяльності підприємств щодо формування і реалізації ефективної системи управління витратами;
- провести аналіз фінансово – господарської діяльності підприємства;
- проаналізувати особливості формування витрат на ТОВ «ТК» «Єдинство».

При написанні роботи використовувалися наступні методи: аналітичний, монографічний, балансовий, статистичний, графічний, економіко – статистичний.

Інформаційною базою дослідження слугували: законодавчі та нормативні документи, статут підприємства, фінансова та бухгалтерська звітність ТОВ «ТК» «Єдинство».

Дана робота складається з трьох розділів: перший розділ відображає теоретичні аспекти системи управління витратами; у другому розділі наводиться характеристика фінансово-економічного стану підприємства; в третьому розділі на основі попередньої інформації представлені заходи щодо вдосконалення системи управління витратами підприємства.

Дослідження теоретичних основ та практичного застосування різних систем управління витратами знайшли своє відображення в працях вітчизняних і закордонних учених: Ю.Б.Кравчука, А.М.Турило, А.А. Турило, М. Портера, В.П. Дерія, Л.В. Нападовської, та інших.

Однак більшість вчених розглядає управління витратами окремо від процесів розвитку підприємства. Тому комплексний, інтегрований підхід до управління витратами в системі стратегічного розвитку підприємства дотепер не одержав достатнього теоретичного й практичного обґрунтування

ВИСНОВКИ

Дослідження фінансового стану підприємства ТОВ «ТК» «Єдинство», а зокрема аналіз динаміки та структури витрат дає змогу зробити нам певні висновки стосовно теоретичних аспектів витрат підприємства, а також стосовно діяльності підприємства.

В системі управління витратами підприємства важливе практичне значення має їх структура, співвідношення певних видів витрат за певними ознаками. Проте першочергове практичне значення мають такі аспекти структури витрат, як економічний зміст, співвідношення прямих і непрямих, змінних і постійних витрат.

Управління витратами – це процес цілеспрямованого формування оптимального рівня витрат підприємства. Критерієм оптимізації є мінімум витрат. Низький рівень витрат дає змогу підприємству отримати певні конкурентні переваги на ринку збуту, вільно продавати свою цінову політику та за інших рівних умов досягати більш високих розмірів прибутку.

Одним з найважливіших показників, що характеризує ефективність функціонування підприємства, та дає об'єктивну інформацію про виробничі витрати, є собівартість продукції (товарів, робіт, послуг), який обчислюється за допомогою елементу методу бухгалтерського обліку калькулювання. Від правильності визначення даного показника залежить достовірність обчислення фінансового результату. Підприємствам необхідно обирати для калькулювання собівартості найоптимальніший метод, специфіка та особливості якого відображаються в послідовності процесів обліку витрат виробництва та формування собівартості готової продукції.

Основним методом оцінювання витрат підприємства є калькулювання. Калькулювання - це процес визначення у грошовому вимірнику вартості витрачених ресурсів на виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг. ТОВ «ТК» «Єдинство» у своїй діяльності користується методом обліку прямих витрат. Поряд із тим підприємство користується при

визначенні собівартості готової продукції методом нормативних затрат, за яким витрати обліковуються за встановленими нормативами, а собівартість продукції калькулюється ще на стадії планування виробництва. Метод дозволяє точно оцінювати витрати і за відхиленнями фактичних витрат від нормативних контролювати загальну собівартість продукції

Проведення повного фінансового аналізу показників виробництва продукції та процесу її реалізації є передумовою інформативності з погляду управління витратами виробництва та прийняття управлінських рішень щодо реалізації. Таким чином, під час проведення фінансового аналізу необхідно враховувати специфіку виробництва, види готової продукції, витрати, умови реалізації. Виявлення відхилень за цими параметрами дасть можливість визначити резерви зниження собівартості, і, як наслідок, приймати раціональні та ефективні управлінські рішення щодо напрямків оптимізації виробництва продукції та підвищення обсягів реалізації.

Використовуючи статистичні методи аналізу було виявлено, що підприємство в цілому має задовільний фінансовий стан, що свідчить про вдалу фінансову політику підприємства.

Однак визначаючи тип фінансової стійкості підприємства було розраховано ряд показників, які своєю сукупністю складають трикомпонентний показник, який і визначає тип фінансової стійкості підприємства. Підприємство у 2015 році має нормальний тип фінансової стійкості, однак у 2014 та 2013 роках і воно мало абсолютний, це можна розглядати як деяке погіршення, однак беручи до уваги зміни, що відбуваються у країні, то можна зробити висновок, що підприємство зберігає сильні позиції на ринку.

Що стосується аналізу витрат підприємства виявлено, що найбільшу питому вагу операційних витрат складає собівартість продукції (близько 90% від усіх витрат).

Слід зазначити, що проведений аналіз показав, що структура витрат на весь обсяг виробленої продукції і на одиницю виробленої продукції (а саме «Сік томатний») дещо відрізняється. В першу чергу тим, що частка витрат на сировину і матеріали та частка витрат на оплату праці в загальному обсязі витрат знизилась, а на одиницю продукції трохи збільшилась. Беручи до уваги те, що «Сік томатний» є основним видом продукції, можна зробити висновок, що обсяги його виробництва збільшуються, а виробництво іншої продукції скорочується.

Стосовно калькуляції витрат доцільно включати до собівартості також і воду, пару та інші енергоресурси, оскільки вони мають важливе місце при виробництві продукції «Сік томатний». Також доцільно до собівартості включати заробітну плату не тільки робітників зайнятих у виробництві, а й заробітну плату працівників лабораторії, тому що, визначення рецептури, перевірка готової продукції на етапі її завершення є необхідними аспектами, для висування висновку про безпечність продукції, а цим займається лабораторія, тобто працівники лабораторії безпосередньо мають справу з виробництвом готової продукції...

Після проведення аналізу складу, структури та динаміки витрат можна надати рекомендацію щодо зниження собівартості, шляхом оновлення основних засобів, впровадження новітніх досягнень науково-технічного прогресу, що дозволить зменшити витрати на виробництво та максимізувати прибуток, необхідно оптимально використовувати робочу силу вважаючи на продуктивність праці. А також прийняти до уваги рекомендацію стосовно включення до складу витрат заробітної плати робітників лабораторії та різноманітні енергоресурси. Визначені резерви для виробництва та реалізації готової продукції для ТОВ «ТК» "Єдинство" мають оцінитися управлінцями компанії та взяті до уваги при плануванні бюджету і обсягу виробництва на наступний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии. Том 1 – Государственное издательство политической литературы, 1952. – 794 с.]
2. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент : підручник / В.М. Шелудько ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка.- 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2013.— 375 с.
3. Давидович І. Є. Д 13 Управління витратами: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 320 с
4. Скригун, Н.П. Економічна сутність категорії витрат виробництва / Н.П. Скригун // Формування ринкових відносин в Україні. — 2007. — № 4(71). — С. 11 — 15
5. Турило А. М., Кравчук Ю. Б., Турило А. А. Управління витратами підприємства: Навч. посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 120 с.
6. Дерій, В. Термін “витрати” та його трактування для потреб обліку і контролю / В. Дерій // Галиц. екон. вісн. — 2010. — № 1(26). — С. 154 — 160.
7. Пушкар, М.С. Фінансовий облік [Текст]: підручник / М.С. Пушкар. - Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 628 с.
8. Нападовська, Л.В. Управлінський облік [Текст]: підручник для студ. вищ. навч. закл. / Л.В. Нападовська. – К. : Книга, 2004. – 544 с
9. Фандель, Г. Теорія виробництва і витрат [Текст]: / Г. Фандель // пер. з нім. М.Г. Грещака. – К.: Таксон, 2000. – 520 с
10. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16"Витрати" наказ Мін. фінансів України від від 31.12.99 р. № 318. . [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

11. Горлачук В. В. Економіка підприємства : [навчальний посібник] / В. В. Горлачук, І. Г. Яненкова. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – 344 с.
12. Управління витратами: практикум / М.Г. Грещак, В.М. Гордієнко, О.С. Коцюба, Ю.М. Лозовик; за заг. ред. М.Г. Грещака. - К. КНЕУ, 2011. - 190 с.
13. Іванюта П.В. Лугівська О.П. Управління ресурсами і витратами Навчальний посібник. / За редакцією д.е.н., професора Іванюти С.М. – К., 2008. – 435 с.
14. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств [текст] : підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 504 с.
15. М. В. Волкова -Система управління витратами промислового підприємства / Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики, 2013, № 3 (23)
16. Ю.В. Ковтуненко, А.В. Крисенко, О.В. Амурова - Аналіз структури витрат промислового підприємства / Праці Одеського політехнічного університету, 2014. Вип. 2(44)
17. Головка В.І. Економічний аналіз. – Підручник. – К.:ТзОВ „Курс”, 2012. – 280 с.
18. Методи калькулювання затрат // Баланс. – 2015. – № 1 (830). – С. 21
19. Жогова О. Новое НП(С)БУ 1 «Общие требования к финансовой отчетности» [текст] / О. Жогова // Незалежний аудитор. – 2014. -№3. – С.49-50.
20. Івашкевич В.Б. Бухгалтерский управленческий учет: Підручник. – М.: Экономика, 2007. – 618с.].
21. Швець, В. Г. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] : підручник / В. Г. Швець. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2008. - 525 с.

22. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. – К.: Лібра, 2014. – 880с.
23. Ягмур К.А. Еволюція категорії “витрати на виробництво” / Ягмур К.А. – Полтава: Полтавський університет споживчої кооперації України. – 2016. – с. 175, с. 134-140.
24. Економічний аналіз : підручник / Є.В. Мних. К. : Знання, 2011. — 630 с. — (Вища освіта ХХІ століття).
25. Опорний конспект лекцій з курсу «Фінансовий аналіз» для бакалаврів усіх форм навчання спеціальності «Фінанси»/укл. Н.В. Мозгова, О.М. Гайдаєнко. – Одеса: ОДЕУ, ротاپринт, 2007 р. – 117 с.
26. Т. В. Майорова, Інвестиційна діяльність: підруч. [для студ. вищ. навн. закл.]/ [Т. В. Майорова]; - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 472 с.-
27. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.12 2013 р. № 73. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.com.ua>.
28. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 630 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
29. Мисака Г.В., Шарманська В.М. Бухгалтерський облік. Навч. пос. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 400 с.
30. Біла О. Г. Управління витратами підприємства: теорія та практика : [монографія] / Біла О. Г., Боднарюк І. Л., Мединська Т. В. – Львів: Вид-во ЛКА, 2012. – 200 с
31. Кіндрацька Г.І. Основи стратегічного менеджменту: Навч. пос. – Львів: Кінпатрі ЛТД, 2000. – 264 с.
32. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: Навч. пос. – К.: КНЕУ, 2000. – 360 с.

33. Портер М. Международная конкуренция: Пер. с англ. – М.: Международ. отношения, 1993. – 896 с.
34. Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. Стратегічне управління. Навч. посіб. 2ге вид.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с.
35. Карлоф Б. Деловая стратегия / Б. Карлоф ; пер. с англ. – М. : Экономика, 1991. – 239 с
36. Савчук В. П. Финансовый менеджмент предприятий: прикладные вопросы с анализом деловых ситуаций / В. П. Савчук. – К. : Максимум, 2001. – 600 с
37. Безбородова Т. В. Сутність та необхідність аналізу фінансового стану / Т. В. Безбородова. // Економіка. Управління. Інновації. – 2014. - №1. – 21с.
38. Боярський Ю.І. Оцінка залишків незавершеного виробництва: проблеми визначення / Ю.І. Боярський // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. – 2011. – Випуск 2(20). – С. 70-76.
39. Гура Н., Склярчук И. Проблемі формування себестоимости и порядок ее отражения в налоговой отчетности // Бухгалтерский учет и аудит. -2011. - №11.- С.6-13
40. Філінков О.М. Про співвідношення змісту категорії «витрати виробництва», «затрати», «собівартість» / О.М. Філінков // Економічна теорія. – 2013. – №4. – С. 12-17
41. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навчальний посібник для вищої школи. /Луцьк. нац. техн. ун-т. -К.: Центр учбової літератури, 2013.-688 с.